

SILESTR'S LENS

AI-geletterdheid

Wanneer is een organisatie eigenlijk AI-geletterd?

Een training kan AI-kennis vergroten. AI-geletterdheid vraagt om een structurele ontwikkelaanpak.

AI gebruiken is nog geen AI-geletterdheid

AI wordt snel onderdeel van dagelijkse werkprocessen. Maar een tool gebruiken is iets anders dan begrijpen wat AI doet, waar de grenzen liggen en wanneer menselijk oordeel nodig blijft.

Wat verstaan we eronder?

AI-geletterdheid betekent dat medewerkers, passend bij hun rol en het gebruik van AI, voldoende kennis en vaardigheden ontwikkelen om AI te begrijpen, verantwoord toe te passen en kritisch te beoordelen. Daar horen ook privacy, betrouwbaarheid, bias, informatiebeveiliging en de impact van AI op het werk bij.

Waarom dit nu relevant is

AI wordt snel onderdeel van het dagelijkse werk, terwijl beleid en leren niet altijd hetzelfde tempo volgen. Dat maakt AI-geletterdheid geen los trainingsonderwerp, maar een vraagstuk voor leren, beleid en dagelijkse praktijk.

Silestr's Lens

Een introductie kan het startpunt zijn. Grip ontstaat pas wanneer medewerkers weten wat AI wel en niet kan, het veilig toepassen in hun eigen werk en hun kennis blijven actualiseren.

Belangrijk inzicht

Niet iedereen hoeft hetzelfde te leren. De benodigde kennis en verdieping verschillen per rol, toepassing en risico.

AI op de werkvloer

5,2 mln

Werkende Nederlanders gebruiken AI op het werk. Bron: Newcom AI-Monitor 2026.

Van verplichting naar vaardigheid

Artikel 4 van de AI Act verplicht aanbieders en gebruiksverantwoordelijken van AI-systemen om maatregelen te nemen voor voldoende AI-geletterdheid van medewerkers en anderen die namens hen met AI werken. Daarbij tellen technische kennis, ervaring, opleiding en de gebruikscontext mee.

Geen one-size-fits-all

De wet schrijft geen identieke training voor iedereen voor. Een communicatiemedewerker, jurist, FG, informatiemanager of leidinggevende kan AI anders gebruiken en andere risico's tegenkomen. Een logische vertaling is daarom: een gezamenlijke basis voor iedereen en gerichte verdieping waar functie, toepassing of risico daarom vraagt.

Daarmee verschuift de vraag van 'heeft iedereen een training gevolgd?' naar 'beschikt iedere medewerker over voldoende kennis en vaardigheden voor zijn of haar rol?'

Wat zegt onderzoek?

De kennis over AI-geletterdheid ontwikkelt zich snel. Onderzoek laat inmiddels een breed beeld zien: het gaat niet alleen om technische toolkennis, maar ook om begrijpen, toepassen, evalueren, creëren en ethisch omgaan met AI. Vanuit Silestr vertalen we deze inzichten naar een praktische ontwikkellijn: bewustwording → kennis en begrip → toepassen → kritisch beoordelen → blijven leren.

AI-geletterdheid is niet afvinken, maar gericht en blijvend ontwikkelen.

AI wordt vaste praktijk

Newcom onderzocht in juli 2026 3.122 Nederlanders van 18–65 jaar. De monitor laat zien dat AI op het werk snel opschuift van experiment naar vaste werkwijze.

Gebruik groeit snel

Het aantal werkende Nederlanders dat AI op het werk gebruikt steeg van 2,8 miljoen in Q3 2024 naar 5,2 miljoen in Q3 2026. Voor 57% van de AI-gebruikers is AI inmiddels onderdeel van de werkroutine.

Slechts 29% kreeg een korte instructie of uitgebreide training. 42% geeft aan dat er binnen de organisatie regels zijn voor AI-gebruik. Bij 58% zijn die regels dus niet aanwezig óf niet duidelijk bekend bij de medewerker.

Gebruik is verder dan de organisatie

Wat betekent dit?

AI is voor veel medewerkers al onderdeel van het dagelijkse werk, terwijl beleid en training achterblijven. Daardoor moeten zij in de praktijk nog vaak zelf bepalen hoe zij AI verantwoord gebruiken.

Van ontwikkellijn naar leerroute

De ontwikkellijn geeft richting, maar de invulling verschilt per doelgroep. Bepaal daarom eerst wat iemand moet weten of kunnen en kies vervolgens de leervorm die het beste bij dat leerdoel past.

Doelgroep	Leerdoel	Passende leervorm	Verdieping
Management	Bewustwording & inzicht	Organisatiescan + rapportage	Kaders & beleid
AI-werkgroep	Toepassen & oordelen	Verdiepende workshops	Casuïstiek & reflectie
Vakafdelingen	Toepassen & creëren	E-learning + microlearning	Praktische workshops
Organisatiebreed	Bewustwording & begrip	Video + e-learning + microlearning	Praktijktoeepassing

Begin klein

Begin met inzicht in waar de organisatie staat. Een organisatiescan kan laten zien hoe AI wordt gebruikt, waar risico's of onduidelijkheden zitten en welke leerbehoeften er zijn.

Gebruik die inzichten om een gezamenlijke basis te bepalen en bouw daarna gericht verder per doelgroep.

Ontwikkel door

Verdieping kan ook digitaal: verdiepende e-learning en microlearning, aangevuld met specialistische casuïstiek, workshops en reflectie. Evalueer en actualiseer de leerroute periodiek.

Wanneer is een organisatie echt AI-geletterd?

Niet wanneer iedereen dezelfde training heeft afgerond, maar wanneer medewerkers AI begrijpen, verantwoord gebruiken en kritisch beoordelen op een niveau dat past bij hun rol en praktijk.

“AI-geletterdheid is geen losse training. Het is een ontwikkellijn waarin medewerkers stap voor stap leren AI te begrijpen, verantwoord te gebruiken, kritisch te beoordelen en effectief toe te passen in hun eigen werk.”

Silestr's Lens

De aanpak

Eerst inzicht. Dan een gezamenlijke basis. Vervolgens differentiatie per doelgroep. Kies leervormen op basis van het gewenste leereffect en blijf meten, actualiseren en verdiepen.

Kernboodschap

Begin klein met leerroutes voor een stap voor stap ontwikkeling. Ontwikkel door met draagvlak in de organisatie. Zo wordt AI-geletterdheid onderdeel van toekomstgericht vakmanschap in plaats van een eenmalige compliance-actie.

**Ontdek waar jouw organisatie staat → Organisatiescan of passende leerroute
hallo@silestr.nl • www.silestr.nl**

Meer weten over een passende leerroute of organisatiescan?

hallo@silestr.nl • www.silestr.nl

Bronnen

Europese Commissie – AI Act, artikel 4 en AI Literacy Q&A

Autoriteit Persoonsgegevens – AI-geletterdheid

Newcom Research – AI-Monitor 2026: AI in Nederland 2026, van experiment naar vaste praktijk

Ng et al. (2021) – Conceptualizing AI literacy

Biagini (2025) – systematic literature review on AI literacy